

РЕШЕНИЕ

№ 137

гр. Ямбол, 25.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимира В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Мартина Ив. Кирова

при участието на секретаря Пенка Г. Узунова
като разгледа докладваното от Мартина Ив. Кирова Въззивно гражданско дело № 20222300500178 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на **М.Х.Д.** от гр. *****, депозирана чрез пълномощника й – адв.В.К. от АК-Ямбол, **против Решение № 127/23.03.2022г.**, постановено по гр.д. №2015/2020г. по описа на ЯРС, **в частта му**, с която съдът е **отхвърлил** като неоснователна претенцията на ищцата **М.Х.Д. за горницата над** присъдената сума от **1 000 лв.** - обезщетение за причинени неимуществени вреди, претърпени вследствие на незаконно обвинение в престъпление по чл.309 ал.1 от НК и чл.316, вр.чл.311 ал.1 от НК и такова по чл.311 ал.1 от НК, за което е било образувано ДП № 31/2020г. по описа на ОСЛО в ОП-Ямбол, което е прекратено с Постановление от 27.09.2021г. на прокурор при ЯРП, **до пълния предявен размер от 2 500 лв.**

Направено е оплакване, че в обжалваната част съдебният акт е незаконосъобразен като постановен в нарушение на материалния и процесуалния закон и е необоснован. Сочи се, че решението е постановено в нарушение на чл.52 от ЗЗД и задължителната практика на ППВС №4/1968г. т.II относно задължителната преценка на всички конкретно обективно съществуващи обстоятелства за точното прилагане на принципа на справедливостта по чл.52 от ЗЗД. Изтъквайки и възприетата в практиката на ВКС преценка на конкретни обстоятелства, които носят обективни характеристики, се възвежда в жалбата, че в настоящият случай първоинстанционният съд не е взел в предвид в пълна степен отражението на обвинението върху професионалния и обществения живот на ищцата. В тази насока се сочи, че ищцата-въззивник по време на обвинението, а и към настоящият момент, е Кмет на с.***** като предявеното й обвинение по чл.311 ал.1 от НК, е пряко свързано с професионалните й задължения и същото е станало достояние както на

съселяните ѝ, така и на хората, с които е работила като Кмет, а с оглед на изискани в хода на разследването документи от Община *****, и служителите и Кмета на Община ***** са разбрали за обвинението. В жалбата се сочи, че тези обстоятелства се установяват чрез показанията на разпитаните в хода на първоинстанционното производство двама свидетели - С.Х. и Н.К.. Според ищцата-въззивник ЯРС не е преценил в пълна степен и отражението на незаконното обвинение върху личния ѝ живот, като в тази насока се изтъква, че същата е търпяла неимуществени вреди, свързани с психически страдания, стрес и притеснения - страхувала се е, че ще влезе в затвора, ще остане без работа, ще бъде компрометирано доброто ѝ име пред познати и приятели. Твърди се, че стресът от обвинението причинил на ищцата-въззивник здравословни проблеми - вдигала кръвно, сънувала кошмари. Неправилна е и преценката на ЯРС относно продължителността на производството, което е било за период от време от близо три години - от 26.11.2018г. до 18.10.2021г., когато последното постановление на прокуратурата е влязло в сила, която продължителност би следвало да бъде отчетена при определяне на размера на неимуществените вреди. В тази връзка се акцентира на обстоятелството, че първоинстанционният съд неправилно е приел с решението си, че наказателното производство срещу ищцата-въззивник е продължило в периода от 26.11.2018г. до 29.04.2020г., т.е. близо година и пет месеца, без да съобрази факта, че последният акт на ЯРП е влязлото в сила на 18.10.2021г. Постановление за прекратяване на досъдебно производство от 27.09.2021г., по силата на което е прекратено ДП №31/2020г. по описа на ОСЛО в ОП-Ямбол, водено за престъпление по чл.311 ал.1 от НК срещу ищцата-въззивник, с което е отменена и мярката ѝ за неотклонение "Парична гаранция".

Предвид на тези си съображения ищцата-въззивник с жалбата си прави искане за отмяна на Решение №127/23.03.2022г. по гр.д.№2015/2020г. на ЯРС в обжалваната му част и за постановяване от въззивния съд на решение, с което да бъде уважена исквата ѝ претенция в пълен размер. Заявена е и претенция за присъждане на направените по делото разноски.

В срока за отговор на въззивната жалба по смисъла на чл.263 ал.1 от ГПК, е постъпил такъв от въззиваемия - **Прокуратурата на Република България**, чрез прокурор при Районна прокуратура-Ямбол - М.К., в който се изразява становище за неоснователност на въззивната жалба, съответно за правилност, законосъобразност и обоснованост на решението на ЯРС в атакуваната му част. Твърди се, че правните изводи на първоинстанционния съд са формулирани въз основа на направен пълен, задълбочен и всестранен анализ на фактите и приобщените по делото доказателства. В отговора си въззиваемият е изложил подробни аргументи и съображения, с които е оспорил възраженията в жалбата, позовавайки се както на приложимите норми на ЗОДОВ и ЗЗД, така и на доказателствената съвкупност и съдебната практика. Моли въззивният съд да остави без уважение въззивната жалба и да потвърди Решението на ЯРС в обжалваната му част.

В о.с.з. въззивницата М.Х.Д., редовно призована, не се явява, но чрез процесуалният си представител - адв.В.К. от АК-Ямбол заявява поддържане на въззивната жалба на същите основания и със същото искане и моли за уважаването ѝ. Заявява и претенция за присъждане на разноски.

В о.с.з. въззиваемата страна - Прокуратурата на РБ се представлява от прокурор Л. при ОП-Ямбол, която оспорва въззивната жалба и заявява поддържане на писмения отговор на Прокуратурата, като моли да бъде потвърдено първоинстанционното решение в

атакуваната му част като правилно, законосъобразно и постановено в съответствие със събраните по делото доказателства, при съблюдаване на материалния и процесуалния закони.

ЯОС намира, че въззивната жалба подлежи на разглеждане по същество, тъй като **е процесуално допустима**. Депозирана е в законоустановения срок, срещу съдебен акт, който подлежи на обжалване, съгласно чл.258 ал.1 от ГПК и е подадена от лице, легитимирано и разполагащо с правен интерес от обжалване на решението в атакуваната му част, чрез постановилия го РС-Ямбол.

Фактическата обстановка по делото не е изцяло безспорна, поради което и настоящата въззивна инстанция дължи преценка и анализ на доказателствената съвкупност, приобщена по делото.

При осъществяване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност на атакувания съдебен акт, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата инстанция, след самостоятелна оценка на събраните пред районен съд писмени и гласни доказателства, приема за установено следното от **фактическа страна**:

Производството по гр.д.№ 2015 по описа за 2020г. на РС- Ямбол, е образувано по предявен осъдителен иск от М.Х.Д. против Прокуратурата на Република България, с правно основание чл.2, ал. 1, т.3 от ЗОДОВ, за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата в размер на 2 500.00 лева, представляваща претендирано обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат от незаконното ѝ обвинение по ДП №31/2020г. по описа на ОСЛО в ОП-Ямбол, за извършено престъпление по чл. 311, ал.1 от НК, което наказателно производство е прекратено, поради това, че извършеното деяние не е престъпление, ведно със законната лихва за забава, считано от момента на влизане на постановлението за прекратяване в сила до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че на 26.11.2018г. ищцата е била привлечена като обвиняемо лице и спрямо същата с Постановление на разследващия орган е предявено обвинение в извършване на престъпление по чл.311 ал.1 от НК, както и е била наложена мярка за неотклонение „парична гаранция“ в размер на 500 лв., която е внесла на 29.11.2018г. На същата дата – 26.11.2018г. ищцата М.Д. е била разпитана в качеството ѝ на обвиняема от разследващия орган, а впоследствие и пред съдия по реда на НПК. Изложено е, че в хода на образуваното ДП са били разпитани множество свидетели, длъжностни лица от Общинска служба „Земеделие“ „ДФ“Земеделие“, назначени са били две съдебно-графологични експертизи с вещи лица от ОД на МВР-Ямбол и НИКК-София.

Предвид на това, че в хода на разследването, ЯОП е установила ,че престъплението по чл.311 ал.1 от НК, както и тези по чл.309 ал.1 и чл.316 от НК -повдигнати на друго лице /Н.К./, са подсъдни на ЯРС, съответно следва да се разследват от ЯРП, е изпратила делото по подсъдност на Районна прокуратура-Ямбол, а разследването е било предоставено на следовател от ОСЛО в ОП-Ямбол, като ЯРП е образувала делото в преписка №1904/2019г., съответно ДП под №31/2019г. по описа на ОСЛО в ОП-Ямбол. С влязло в сила прокурорско постановление от 29.04.2020 г. ДП №31/2020г., водено по чл.309 ал.1 от НК и по чл.316 вр.

чл.309 ал.1 от НК срещу М.Х.Д. и Н.Х.К., е било прекратено на основание чл.24 ал.1 т.1 от НПК, т.е. поради липса на престъпление.

В иск.си молба ищцата е изложила доводи и съображения, с които е обосновала както основаниято, така и размера на претенцията си за претърпените неимуществени вреди, вследствие на незаконното ѝ обвинение във вмененото ѝ в качеството ѝ на длъжностно лице – Кмет на с.*****, общ.*****, обл.*****, и в кръга на службата ѝ документно престъпление по чл.311 ал.1 от НК. Заявила е, че отправеното ѝ обвинение се е отразило неблагоприятно върху личния, професионалния и обществения ѝ живот, тъй като е търпяла неимуществени вреди, свързани с психически страдания - изпаднала е в депресия, вдигала кръвно, била е подтисната и е изгубила общителността си. Изпитвала страх за своето бъдеще и е имала притеснения, че ще влезе в затвора, ще остане без работа и ще бъде компрометирано доброто ѝ име сред близки и приятели, които разбрали за обвинението, тъй като с оглед на определения размер на „паричната ѝ гаранция“ се наложило ищцата да търси заеми от приятелите си, за да я плати в определения срок. Познатите, съседите и съеляните ѝ започнали да странят от нея и да се отнасят с недоверие, когато в селото се разчуло за обвинението на ищцата като Кмет на селото, което с оглед на квалификацията на вмененото ѝ престъпление касало изпълнението на служебните ѝ задължения. Третирането ѝ като престъпник и сред колегите ѝ от Община *****, било стресиращо за ищцата. По тези и други подробно изложени съображения, посочените неимуществени вреди ищцата определила със заявената с иск.си молба претенция в размер на 2 500.00 лева, която сума счита, че следва да ѝ бъде заплатена от ответника, ведно със законната лихва, считано от момента на влизане на постановлението за прекратяване в сила, до окончателното изплащане на сумата.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът - Прокуратурата на Република България, е депозирал отговор на исковата молба, в който оспорва предявения иск като неоснователен. Възведени са доводи, че не е доказано наличието на предпоставките за възникване на отговорността на Държавата за вреди от незаконни действия на правозащитните органи в настоящата хипотеза, тъй като с иск.молба не са били ангажирани доказателства за придобиване стабилност на прокурорския акт – Постановлението за прекратяване на наказателното производство от 29.04.2020г. Оспорват се твърдения неимуществени вреди, както и причинно-следствената им връзка с повдигнатото обвинение на ищцата, с твърдения, че същите са недоказани. Оспорва се и размера на претендираното обезщетение като завишен и несправедлив. В тази връзка излага, че наказателното производство е продължило в разумен срок и същото е своевременно прекратено още на досъдебна фаза, както и че на ищцата е била взета лека мярка за неотклонение – „парична гаранция“.

При така заявените становища на страните и въз основа на установените факти, с обжалваното решение ЯРС е уважил иска за неимуществени вреди до размера на сумата 1 000 лв., ведно със законната лихва, считано от 18.10.2021г. и отхвърлил иска до пълния предявен размер от 2 500 лв. С оглед този резултат, съдът присъдил на ищеца разноски, съразмерно с уважената част от иска в размер на 166,00 лв., като в тази част постановеното

Решение №127/23.03.2022г. по гр.д. №2015/ 2020г. по описа на ЯРС, е изменено по реда и при условията на чл.248 от ГПК с Определение №872 от 27.04.2022г. като ответника – Прокуратурата на Р. България е осъдена на основание чл.78 ал.1 от ГПК да заплати на ищцата Д. сумата от 206.00 лв., представляваща направени пред ЯРС разноси съразмерно на уважената част от иска.

Настоящият съдебен състав, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбата и отговора и като взе предвид, събрания и приобщен по дело доказателствен материал – в съвкупност и поотделно, на основание чл.12 и чл. 235, ал.2 от ГПК, приема за установени следните **фактически положения**:

Безспорно е по делото, а и от приобщените по делото писмени доказателствени средства – Постановление за привличане на обвиняем от 26.11.2018г. на водещия разследването гл.разследващ полицай на ОД на МВР-Ямбол, се установява по несъмнен начин, че на 26.11.2018г. ищцата М.Д. е била привлечена като обвиняемо лице по ДП №108/2017 г. по описа на ОД на МВР – Ямбол за извършено престъпление по чл.311, ал.1 от НК, като ѝ е взета и мярка за неотклонение „парична гаранция“, за това че на **.**.****г. в с.***** , общ.***** , обл.**** , в качеството си на длъжностно лице – кмет на с.***** , общ.***** , обл.**** , в кръга на службата си, при изпълнение на правомощията си по чл.83 ал.1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, е съставила официален документ – нотариална заверка с рег.№3800 /23.06.2016г./ пореден номер от регистъра на нотариалните заверки в кметство с.***** , общ.***** , обл.**** , на подписа на упълномощителя А.А.М. от гр. **** в пълномощно, с което същият, в качеството си на земеделски производител безсрочно упълномощава Н.Х.К. от гр. **** да го представлява в това му качество пред ДФ "Земеделие", Разплащателна агенция, пред Министерството на земеделието, пред всички общински служби „Земеделие" в страната ,пред всички Областни дирекции „Земеделие" в страната, НОИ, НАП, Агенцията по вписванията и други компетентни общински и областни органи и инстанции, с правото да подава, подписва и получава всякакви документи от тяхната компетентност, включително да подава заявления за подпомагане във връзка с дейността му като такъв, както и да го представлява пред Техническия инспекторат към ДФ"Земеделие" във връзка с проверка на обработваните от него земеделски площи и да го подписва на всички необходими документи при упражняване на дадените ѝ права, като невярно удостоверила, че подписа на А.А.М., вписан в пълномощното за негов автор в качеството на упълномощител е поставен пред нея, с цел да бъде използван този документ като доказателство за отразеното в него обстоятелство /лично явяване на упълномощителя и полагане на подписа му в даденото от него пълномощно пред нотариално удостоверилото това лице/.

Съобразно процесуалните правила, възведени в НПК, непосредствено след привличането ѝ като обвиняемо лице, на същата дата – 26.11.2018г. ищцата е била разпитана, като в обясненията си е изложила подробно фактологията по случилото се на инкриминираната дата.

На 27.11.2018г. е била разпитана като обвиняемо лице по същото ДП №108/2017г.

по описа на ОД на МВР-Ямбол и по реда на чл.222 ал.1 от НПК, пред съдия от РС-Ямбол.

И при трите процесуално-следствени действия ищцата не е ползвала адвокатска защита, заявявайки изрично това при разясняване на правата ѝ като обвиняемо лице, като лично е подписала Постановлението за привличане като обвиняемо лице и Протокола за разпит.

Видно от приложените и приобщени в хода на първоинстанционното производство материали от воденото ДП, се установява, че в хода на разследването, са били извършени множество процесуално-следствени действия – разпити на множество свидетели, в т.ч. са изисквани документи и съотнасяма към обвинението, предявено на ищцата информация от Кмета на Община *****. Били са назначени и изготвени две съдебно-почеркови експертизи от НТЛ при ОД на МВР-Ямбол и от НИК при МВР.

В хода на разследването ОП-Ямбол установила, че престъплението по чл. 311, ал. 1 от НК, което е било вменено на ищцата като обвиняемо лице, както и други престъпления, за които имало повдигнати обвинения срещу друго лице, са подсъдни на РС-Ямбол, съответно следва да се разследват от РП-Ямбол, поради което с Постановление изх.№4889 от 11.06.2019г. е изпратила делото по подсъдност на РП-Ямбол, а разследването било предоставено на следовател от ОСЛО в ОП-Ямбол. Били заведени съответно прокурорска преписка № 1904/2019 г. на РП-Ямбол и ДП № 31/2019 г. по описа на ОСЛО при ЯОП.

С Постановление за прекратяване на досъдебното производство от 24.02.2020 г., наказателното производство по ДП № 31/2019 г. водено срещу ищцата-въззивник М.Х.Д. за престъпление по чл.311 ал.1 от НК и срещу Н.Х.К. за престъпление по чл.309 ал.1 НК и по чл.316 вр. с чл.311 ал.1 от НК, е било прекратено от наблюдаващия прокурор при РП-Ямбол, на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК, т.е. поради липса на съставомерно престъпление, който прокурорски акт по реда на упражнението от ОП-Ямбол контрол е бил отменен с Постановление от 19.03.2020г.

С последващо Постановление от 29.04.2020г., РП-Ямбол отново е прекратила наказателното производство по ДП № 31/2019 г. на основание чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК, който прокурорски акт по реда на служебния контрол по чл.243 ал.10 от НПК отново е отменен от ОП-Ямбол с Постановление от 05.11.2020г. и делото е върнато на РП-Ямбол с конкретно дадени указания за решаването му по същество.

С Постановление за прекратяване на досъдебното производство от 27.09.2021 г. на РП-Ямбол, наказателното производство по ДП № 31/2019 г. водено срещу ищцата-въззивник М.Х.Д. за престъпление по чл.311 ал.1 от НК и срещу Н.Х.К. за престъпление по чл.309 ал.1 НК и по чл.316 вр. с чл.311 ал.1 от НК, е било отново прекратено от наблюдаващия прокурор при РП-Ямбол, на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК, т.е. с мотиви, че деянията са несъставомерни както от обективна, така и от субективна страна. Със същия прокурорски акт е била отменена взетата мярка за неотклонение по отношение на ищцата М.Д., „парична гаранция“ в размер на 500 лв. Постановлението е връчено на ищцата – въззивник на 08.10.2021г. Липсват данни същото да е било обжалвано в 7-дневния срок от връчването му по реда на чл.243 ал.4 от НПК пред компетентния ЯРС.

От депозираните гласни доказателствени средства в хода на съдебното дирене пред РС-Ямбол, чрез разпита на ангажираните от ищцата-въззивник свидетели - С.Д.Х. и Н.Х.К., и двамата без родствена връзка с ищцата, се установява, че свидетелите познават ищцата като Кмет на с.*****, като св.Х. уточнява, че много често я е виждал в офиса на партия НФСБ в гр.Ямбол, на която той бил Зам.областен управител. И двамата свидетели в показанията си сочат, че им е станало известно, че ищцата е била обвинена в извършване на документно престъпление, като св.Х. твърди, че е научил от самата ищца, която му споделила, че има проблеми с прокуратурата, а св.Н.К. е знаела за това, поради факта, че е другото обвиняемо лице по ДП №31/2019г. по описа на ОСЛО при ЯОП.

В показанията си св.Х. излага, че докато му споделяла и разказвала за заведеното срещу нея наказателно дело е била притеснена, като е твърдяла, че не може да спи вечер и пиела хапчета поради това. Оплакала се е на свидетеля, че отправеното ѝ от прокуратурата обвинение е станало достояние на цялото село, като съселяните ѝ започнали да я гледат с презрение, нейните познати и приятели странели от нея, а служителите в Община „Тунджа“, с които контактувала при изпълнение на служебните си задължения, я гледали с недоверие, което я карало да се чувства като престъпник. Св.Х. в показанията си сочи, че ищцата му е споделила и за страховете си от бъдещия развой на образуваното срещу нея ДП, заявявайки, че ако я осъдят, може да я отстранят като Кмет и да остане безработна, а в най-лошия случай и да лежи в затвора.

Свидетелката Н.К. в показанията си признава, че ищцата действително е посещавала офиса в гр.Ямбол и през 2015-2016г. е заверила там пълномощно, което подписал синът ѝ. В края на 2018г. Д. е имала притеснения от повдигнатото ѝ обвинение в извършване на документно престъпление, като ѝ споделила, че се страхува, че ще бъде осъдена и ще я вкарат в затвора за нещо, за което не е виновна. Изпитвала притеснения, че Кмета и ръководството на Община „Тунджа“ ще разберат и е възможно да остане без работа, а е живеела сама. В разговор ищцата е заявила на св. К., че служители на Община Тунджа я подпитвали, като искали да разберат дали това, в което я обвиняват е вярно или не, а впоследствие започнали да странят от нея. Приятелите ѝ също разбрали за това, защото ги е търсила с молби за заем, за да заплати определената ѝ гаранция, като някои от тях променили отношението си към нея, започнали да я избягват и да странят. В показанията си св. К. сочи, че с.***** било малко село и ищцата е била назначаван кмет, поради което се страхувала, че ще я отстранят, ако я осъдят.

Окръжен съд–Ямбол, в рамките на своите правомощия, като взе предвид, че Решението на първоинстанционния РС-Ямбол, с въззивната жалба е обжалвано частично, като изходи от установените факти и като подложи същите на преценка съобразно разпоредбите на съответно релевантните нормативни актове, **приема следното от правна страна:**

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК, въззивният съд проверява правилността на първоинстанционното решение само в рамките на релевираните оплаквания, а служебно следва да ограничи проверката си само за валидност, допустимост на решението в

обжалваната част и спазване на императивните норми на материалния закон (т.1 на Тълкувателно решение № 1/09.12.2013г. по т. д. № 1/2013 г., ОСГТК на ВКС).

Извършвайки тази проверка, настоящият въззивен състав намира, че атакуваното решение на ЯРС в обжалваната му част, **е валидно и допустимо**, поради което жалбата следва да бъде разгледана по същество. Не е допуснато и нарушение на императивни материалноправни норми.

Съгласно разпоредба на чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от органите на дознанието, следствието, прокуратурата и съда от незаконно обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или **ако образуваното наказателно производство бъде прекратено** поради това, че деянието не е извършено от лицето или **че извършеното деяние не е престъпление**, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано.

С оглед тези постановки на закона и като съобрази задължителната съдебна практика на ВКС, въззивният съд намира предявеният иск за вреди за доказан по основание. От събраните по делото доказателства безспорно е установено, че ищцата Д. е била привлечена в качеството на обвиняема за извършено престъпление по чл.311, ал.1 от НК с Постановление от 26.11.2018 год. по ДП №108/2017 г. по описа на ОД на МВР-Ямбол, което впоследствие е било преобразувано в ДП № 31/2020г. по описа на ОСЛО при ОП-Ямбол. С влязло в сила на 18.10.2021г. Постановление от 27.09.2021 г. ДП № 31/2020г. по описа на ОСЛО при ОП-Ямбол, е било прекратено на основание чл.24, ал.1, т.1 НПК, поради липса на осъществено престъпление от общ характер, което обосновава извод за незаконност на обвинението по смисъла на чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ и поражда в полза на ищцата право на обезщетение за вредите, претърпени по повод незаконното обвинение.

По същество заявената искова претенция е основателна в съответен размер. С исковата молба ищцата-въззивник М.Д. претендира присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 2 500 лв.

При определяне размера на дължимото на ищцата обезщетение за вредите от незаконното обвинение, съдът следва да съобрази наличието на предпоставките по чл.4 от ЗОДОВ, а именно - настъпването на вреди, които са пряк и непосредствен резултат от обвинението, а съгласно препращащата норма на §1 от ЗР на ЗОДОВ, на основание чл.52 от ЗЗД неимуществените вреди следва да се обезщетят по справедливост. За критерия справедливост на преценка подлежат обстоятелствата - продължителност на наказателното производство, неговия характер, вида и тежестта на деянието, тежестта на наложената мярка за неотклонение и периода на изтърпяването ѝ, както и цялостното неблагоприятно въздействие на наказателното производство върху личността на увредения; данните за психическото състояние и негативните последици, претърпени от лицето.

В случая на база на събраните гласни доказателства ЯРС е направил законосъобразния извод за наличие на условията по чл.4 от ЗОДОВ - ищцата е понесла неимуществени вреди, които са пряка последица от незаконното обвинение в извършване на

престъпление по чл.311, ал.1 от НК - психически страдания, стрес и притеснения във връзка с неоснователно повдигнатото обвинение и страх от осъждане за нещо, което не е извършила, както и опасения, че ще остане без работа, компрометиране на доброто ѝ име пред познати и приятели, което се е отразило на здравето ѝ - страдала от безсъние. В тази насока са и показанията на разпитаните по делото свидетели – С.Х. и Н.К..

Но в решението си първоинстанционният съд не е отчетел в пълна степен отражението на обвинението върху професионалния и обществен живот на ищцата-въззивник. Безспорно е, че същата по време на висящността на наказателното производство, а и към настоящия момент /по нейни твърдения в жалбата ѝ/ е била Кмет на с.*****, като отправеното ѝ обвинение е пряко свързано с професионалните ѝ задължения. Била е привлечена към наказателна отговорност за извършване на документно престъпление в качеството ѝ на Кмет на с.***** и в кръга на службата си. Факт е от материалите по ДП, които са приобщени в първоинстанционното производство, че с оглед изискваните в хода на разследването съотнесими към инкриминираното деяние документи, за предявеното на ищцата обвинение още в началния стадий на наказателното производство, са узнали хората, с които ищцата е работила - Кмета на Община ***** и служителите в Общината. Според св. К., когато служителите от Община ***** са разбрали за обвинението в началото са подпитвали ищцата, а в последствие са започнали да странят от нея, което неминуемо се е отразило на самочувствието ѝ и е засилило тревожността и страховете ѝ за неясното и несигурно бъдеще. За проблемите на Кмета на с.***** с правосъдието бързо се разчуло и сред жителите на селото, което неминуемо се е отразило на репутацията на ищцата и на изпълнението на функциите ѝ като кмет, като съселяните ѝ започнали да я гледат с презрение и недоверие според показанията на св.Х..

Неправилна е и преценката на РС-Ямбол относно продължителността на наказателното производство спрямо ищцата-въззивник. Същото е продължило не както е приел в мотивите на Решението си първоинстанционния съд – от 23.06.2016г. /датата на деянието/ до 27.09.2021г., т.е. 5 години и 3 месец, а в период от близо три години – **от 26.11.2018г.** /датата на предявяване на обвинението и привличането на ищцата като обвиняемо лице с Постановление от същата дата – 26.11.2018г. на гл.разследващ полицай при ОД на МВР-Ямбол/ **до 18.10.2021г.** /датата на влизане в сила на Постановлението за прекратяване на наказателното производство от 27.09.2021г. на прокурор при ЯРП, с което е прекратено ДП №31/2020г. по описа на ОСлО в ОП-Ямбол/. Това на практика означава ,че търпените от ищцата неимуществени вреди са търпени през продължителен период от време – близо три години, което обстоятелство следва да бъде отчетено при определяне на размера на неимуществените вреди.

По отношение на размера на неимуществените вреди.

Неправилно е решението на ЯРС при преценката на размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, като въззивния съд намира, че жалбата на ищцата М.Д. е частично основателна.

С обжалваното първоинстанционно решение са присъдени 1 000 лв. обезщетение за

претърпени неимуществени вреди. Размерът на обезщетението не съответства на реално претърпените неимуществени вреди предвид установеното от въззивната инстанция както с оглед неотчетеното от ЯРС отражение на незаконното обвинение върху професионалния и социалния живот на ищцата-въззивник, така и с оглед недостатъчната преценка на останалите обстоятелства, имащи отношение към определяне справедливото обезщетяване на претърпените неимуществени вреди - продължителността на наказателното производство, неговия характер, вида и тежестта на деянието, степента на засягане правата на ищцата, интензитета на търпените болки и страдания.

В практиката на ВКС, обективизирана в Решение №480/23.04.2013 г. на ВКС по гр.д. №85/2012 г., IV г.о. и Решение №165/16.06.2015 г. на ВКС по гр.д.№288/2015 г., III г.о., е прието, че ищецът по иск с правно основание чл.2 от ЗОДОВ може да претендира обезщетение за обичайните неимуществени вреди от незаконно наказателно преследване, без да ги описва подробно в исковата молба. Тогава не са нужни формални, външни доказателства за установяване на тези обичайни вреди, тъй като те настъпват винаги в резултат от наказателното производство. В този случай размерът на обезщетението следва да се определи според стандарта на живот, за да не се превърне в източник на неоснователно обогатяване за пострадалия. Когато ищецът претендира вреди над обичайните, които са обусловени от конкретни, специфични обстоятелства или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, той следва да ги посочи в исковата молба и безспорно да ги докаже. Съдът на свой ред трябва да се мотивира защо присъжда обезщетение над обичайния размер.

В контекста на горните разяснения настоящата инстанция прие, че определеното от първостепенния съд обезщетение не е достатъчно за възмездяване на претърпените от ищцата обичайни по своето естество неимуществени вреди от незаконното наказателно преследване спрямо нея. Независимо от установения факт, че ищцата както към момента на предявяване на незаконното ѝ обвинение, така и впоследствие и към настоящия момент изпълнява функциите на Кмет на с.*****, то не само не е заявила в исковата си молба, но и не е ангажирала доказателства, да е претърпяла неимуществени вреди над обичайните, които да доведат съответно и до по-висок размер обезщетение. Освен това с оглед на предявеното ѝ обвинение в извършване на престъпление по чл.311 ал.1 от НК, което с оглед на наказуемостта му /предвижда се наказание лишаване от свобода до 5 години/ не съставлява по смисъла на общата норма на чл.93 т.7 от НК тежко умишлено престъпление от общ характер, навява на извод, че претърпените от ищцата неимуществени вреди не биха могли да се възприемат за значителни по обем, интензитет и съдържание, т.е. не са над обикновените и нормално търпими вреди от незаконно обвинение за извършено престъпление.

В същото време от данните по делото се налага безспорния и категоричен извод, че ищцата М.Д. е емоционална и енергична личност, ангажирана в професионално отношение като Кмет на с.***** , като в този смисъл преживява по един изключително негативен и

травмиращ самочувствието ѝ начин всички неблагоприятия, свързани с нея и с близките около нея, със съседите ѝ и с хората, с които работи, във връзка с незаконното обвинение. Фактът, че тя изпада в емоционален и психически стрес, настъпилата трайна и продължителна във времето затвореност, силно редуциране на контактите и взаимоотношенията, личните ѝ неблагоприятия, негативното отражение върху доброто ѝ име сред съседите ѝ, което неминуемо е повлияло и на професионалния ѝ живот, изпадането в невъзможност да даде смислено обяснение пред приятели и колеги, за това за което е обвинена. Всичките описани от свидетелите негативни преживявания от ищцата-въззивник, факта, че досъдебното производство е продължило около 3 години, който срок е значително над допустимия по закон, през който период ищцата е търпяла негативни психоболки, страдания, терзания и изживявания, означава, че присъденото обезщетение в размер на 1 000 лв. не съответства на принципа в чл.52 от ЗЗД за справедливо обезщетяване на вредите на пострадалата М.Д..

Предвид изложеното въззивният съд намира, че по справедливост на ищцата-въззивник ще следва да бъдат присъдени допълнително като обезщетение за неимуществени вреди още 500 лв. или общия размер в който претенцията се уважава става на 1 500 лв. Съдът счита, че с този размер на обезщетение се овъзмездяват напълно всички претърпени неимуществени вреди от ищцата М.Д.. Както се посочи същите са със значителен по време период, през който са били изпитвани от пострадалата, изразяват се в различни проявни форми и от различно естество, имат негативно въздействие върху личността на ищцата и върху нейния професионален и социален живот. Фактът на наличието на такава причинно-следствена връзка говори за дълбочината на засягане на личността на ищцата от провеждането на процесното досъдебно производство и фактът, че макар същото да е прекратено, то същото е оставило своя отпечатък върху емоционално-психическото състояние на ищцата - напрежение, тревожност, периодични нахлуващи негативни мисли, психологичен дискомфорт и други.

Исковата претенция за разликата над 1 500 лв. до претендираните 2 500 лв. като обезщетение за претърпени неимуществени вреди от процесното незаконно обвинение е неоснователна като завишена по размер и несъответства на принципа на справедливостта, така както е залегнал в разпоредбата на чл.52 от ЗЗД, поради което в частта за претенцията за посочената разлика първоинстанционното решение следва да се потвърди. Както се посочи претърпените вреди имат обикновен и нормален характер, като не се установи интензитетът им да е значителен и да надхвърля рамките на обичайните неимуществени вреди и да обуславя размер над определения от 1 500 лв.

Върху допълнително присъденото обезщетение от 500 лв. за неимуществени вреди ще следва да се присъди и законната лихва, считано от датата на влизане в сила на прокурорският акт, с който досъдебното производство е прекратено, т.е. от 18.10.2021г.

При този изход на спора, в полза на ищцата М.Д. ще следва да бъдат присъдени допълнително разноси за първата инстанция в размер на още 103.00 лв., изчислени съразмерно с уважената част от исковата претенция, а за въззивната инстанция да се

присъди сумата от 161.00 лв. съразмерно с уважената част от жалбата, като всички посочени суми са платими от Прокуратурата на Р България.

Водим от горното и на основание чл.271 ал.1 от ГПК, **Окръжен съд-Ямбол**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 127/23.03.2022г. постановено по гр.д. №2015/2020г. по описа на ЯРС, **В ЧАСТТА му**, с която **е отхвърлен** иска на **М.Х.Д.**, с ЕГН *********, с адрес - гр. *********, ул. **“*****” №****, ет. *****, ап. ******, действаща чрез пълномощника си – адв.В.К. от АК-Ямбол, предявен срещу Прокуратурата на Република България, със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. ”Витоша” № 2, представлявана от Главния прокурор, за присъждане на обезщетение за претърпени в резултат на незаконно обвинение в извършване на престъпление по чл.311 ал.1 от НК по ДП № 31/2020г. по описа на ОСЛО в ОП-Ямбол, неимуществени вреди на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, за разликата над присъдената сума от **1 000 лв. до размера на 1 500 лв.** или за сумата от 500 лв. (петстотин лева), ведно със законната лихва върху тази сума, **И ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с посочен адрес, представлявана от Главния Прокурор И.Г., за заплати допълнително обезщетение за претърпени от **М.Х.Д.**, с ЕГН *********, с посочен адрес, неимуществени вреди на основание чл.2 ал.1 т.3 от ЗОДОВ в резултат на незаконно обвинение за извършено умишлено престъпление от общ характер по чл.311 ал.1 от НК по ДП № 31/2020г. по описа на ОСЛО в ОП-Ямбол, наказателното производство по което е прекратено с Постановление от 27.09.2021г. на прокурор при ЯРП поради липса на престъпление, **в размер на още 500 /петстотин/ лева**, представляващи разликата над присъдените 1 000 (хиляда) лева до размера на 1 500 (хиляда и петстотин лева) лева, ведно със законната лихва върху сумата от 500 лв., считано от 18.10.2021г. до окончателното ѝ изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 127/23.03.2022г. постановено по гр.д. №2015/2020г. по описа на ЯРС в останалата обжалвана част, а в **необжалваната част** същото **е влязло в законна сила.**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с посочен адрес, представлявана от Главния Прокурор И.Г., да заплати на **М.Х.Д.**, с ЕГН *********, с посочен адрес, сумата от 103.00 лв. (сто и три лева) представляваща допълнително сторени разноски за първата инстанция и сумата от 161.00 лв. (сто шестдесет и един лева), представляваща сторените съдебно-деловодни разноски за въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО на основание чл.280, ал.3, т.1, предл.1 от ГПК **е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.**

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____